NOVICE
kmetijskih, obertnijskih in narodskih rečí.

Novice izhajajo v Ljubljani vsak teden dvakrat, namreč v sredo in saboto.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleiweis.**

Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., scer 3 fl., za pol leta 2 fl. po pošti, scer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XI. V sredo 30. marca 1853. *List 26.*

Gospodu Davorinu Terstenjaku,
bistroumnemu spisatelju starín slovenskih.

Zdravstvuj nam brate! Tako Te pozdravlja
Slovenec u veselju serčnem vsak,
Ker Ti odganjaš hrabro stari mrak —
Tvoj bistri duh mu novo moč pripravlja.

Slovenca stara slava se izbavlja,
In vidil bode svet, kak bil je jak, —
Odnekdaj slavni — zmiraj korenjak,
Čeravno laž u blato ga postavlja.

Naprej! — s tim mečem, s kterim Ti bojuješ
Premagal boš, — ker meč je ostri Tvoj
Resníce blagoslov posvetil svete;

In ker Ti mater Slavo tak spoštuješ
In novo vežo stavljaš slavno njoj,
Tak tudi za Te ona vence plete.

Slavus Ambidravus.

Od hišnih vertov.

Veči del kmetov, celò tudi kajžarjev ima zraven hiše al dvoriša vertič, ki je zasajen s sadnim drevjem. Hvale in posnemanja vredna je ta navada okoli hiš verte imeti.

Al kakošni so večidel ti vertje! v kakošnem stanu je toto drevje! Vse rase križem, brez reda stojé drevesa, večidel tako tesno eno pri drugem, da le verhe zamore obsejati sonce, pod drevesom pa je leto za letom senca in temota. Al je čuda, da tako drevje ne more dobrega in lepega sadja donašati, in da tako zemljiše, prokleto v vedno temò, ne more roditi druzega sada, kot tacega, ki se sôvi enak bojí sončne svitlobe! Namesto drevja z lepimi košatimi kronami, kaj vidiš? — suhe z mahom obrašene rogovile! Zemlja na tacih vertih, ker je lemež že veliko veliko let ni razgernul in je podnebni zrak ni navdal rodovitnosti, je že vsa preprežena s korenínami, vsa izpita, brez močí. Da bi se ji kadaj gnojilo, ni misliti; še tista mervica listja, ki odpade jeseni, da bi zemljo pognojila enmalo — se pograbi berž ali za steljo ali za pičo živine. In čeravno vsak dan pred nosom, obirajo vendar spomladi in jeseni gosence drevje, brez da bi nekteri gospodarji kaj druzega storili, kakor da s pipo v ustih drevó ogledujejo in se čudijo rekoč: „dête, kaj je letos spet tega šentanega merčesa na drevji!“

Recíte: al ni taka večidel? Al niso hišni vertje večidel bolnišnicam (špitalom) podobni, kjer je več pokvék, hiravcov in bolnikov, kot zdravega, čverstega drevja? Gorjé mladim drevescem, ki pridejo v tak špital! Ne hrane, ne zraka, ne sonca, ne prostora ne bojo imele; njih stariši tovarši, sami vsi izstradani in gladni, jim bojo jemali vse, česar za veselo rast potrebujejo.

In — namest lepega dobička — kolikšen in kakošen je pridelk v tacih vertih! Bog se usmili! Mervica slabega sadja gor na drevesu, in komaj za pest trave pod drevesom.

Je li bi se pa ne dalo pomagati takim revnim vertom? Da! če ima gospodar resno voljo za zboljšanje zanemarjenega verta, in če ravná takole:

1. Pervo je, da se posekajo vse pokvéke in na pol suhe ali starosti medle drevesa; za tako šaro ni škode, dobiček pa velik, ako pridejo druge drevesa na njih mesto.

2. Razun teh mora v pregostem vertu se še toliko druzih drevés iztrebiti, da ostalo drevje zamore svoje krone razširjevati, brez da bi se dotaknile bližnjih drevés. Med kronami dvéh drevés mora vselej toliko prostora biti, da sončni žarki zamorejo od vsih straní do zemlje. Več dobička dá eno zdravo drevó, kot deset zatuhlih.

3. Gospodar naj dalje skerbí, da sčasoma pridejo vse drevesa lepo v versto. Mahoma se scer ne da to storiti, ker stareji in žlahnejši drevesa se ne dajo brez škode presajati. Te naj tedaj ostanejo, kjer so, za nove pa naj se zaznamovajo mesta lepo v verstah.

4. Vert naj se, kakor globoko more, prekoplje; kjer lahko gré, se zná tudi preorati, se vé, brez da bi se korenine drevés oškodovale.

5. Ako gospodar vert preorje, naj naredí za novo drevje prav velike jame, v ktere naj se nameče dobre zemlje, kadar se drevje sadí.

6. Če se vert spet s travo zarase in se nekoliko let ne preorje, naj se vsako leto saj okoli drevesa okoplje, da mokrota in zrak bolje moreta do korenín.

7. Veje ostalih drevés naj se od zgor doli enmalo porežejo, da rastejo bolj na široko.

Kdor bo tako delal, se bo v kratkem prepričal, da je za svoj dobiček delal.

(Iz »Tydennika«.)

Kaj je cemênt.

Navadna z apnam in peskam napravljena mavta se na zraku uterdi, kar je sploh znano. To se pa ne zgodí na vlažnih krajih ali u vodi.

Ker je pa za stavitve pri vodi sila važno in potrebno, da zidarsko vezílo, to je, mavta se tudi uterdi in terdo ostane, navadna mavta pa

za to ni ugodna, so ljudjé že davnej iskali in tudi najdli snovo (Material), ktera bi to lastnost imela. Ta snova se imenuje tras ali taras. Je kamen, ki nahaja posebno na Nemškim poleg reke Rajna. Glavni obstojni deli njegovi so kremenova kislína, apno in ilovca.

Ako se tras u stopah na droben prah zmelje, z apnam in vodo zmeša, dá izverstno nepokončljivo mavto, ktera pod vodo se uterdi. Začeli so tedaj tras za mavto pri stavbah poleg vodá rabiti, ter ga vodno mavto ali cement (to je, vot) imenujejo.

To je naravni cement.

Nedavno so pa začeli druge enake mešanice napravljati, ktere bi lastnosti naravniga cementa imele. Tako so navadni apnéni mavti še nekoliko nepogašeniga apna, zdrobljeniga kremena ali kresavnika pridavali.

Na prodaj se dobíva tako imenovani romanski cement, kteriga nar več rabijo, ki večidel iz apna in kremena obstojí.

Na Laškim napravljajo cement iz tam obilne sperstenine — pucolanska pèrst imenovane — ki je jako imenitna za vodno mavto.

Angleži so sledeči cement iznajdli, kteriga po več mestih, kakor u Hamburgu pogostoma rabijo, ter jako hvalijo. Napravi se takole:

Vzame se po vagi 30 delov dobro spraniga in presejaniga peska, 70 delov u prah razmletiga beliga apnjenika in 3 dele zmlete svinčene gladíne. Vse to se prav zmeša in pridene se na 1 cent take mešanice 10 funtov lanéniga olja, ktero se pred pôl ure prekuha.

Preden se tak cement rabi, je še treba, da tisti deli zidovja, ktere ima cement vkup votiti, se z lanénim oljem namažejo.

S tem cementam se dajo tudi vlažne stene ali mokri zidovi, ktere salnitar razjeda, prevleči in pokriti. Prevleka naj je četert pavca debela; kmalo postane tako terda, da od salniterja ni duha ne sluha.

Dan današnji se mnogo sort cementa in pod raznimi imeni prodaja; pa po imenih se ni treba ravnati, ker vsak gospodar zamore — po zgorej podanim predpisu — cement ali vodno mavto si sam napraviti.

Podúk v hmeljoreji.

(Dalje.)

Kakor hitro odrasliki spet na straněh odganjajo, se začnè

obiranje perja,

to je, perje vsih mladík se od tal 2 čevlja visoko obere, marljivo varovaje, da se mladík nič ne odlomi. Dva čevlja od tal rodí že hmelj.

Od zdej do pobiranja hmelja ni več druzega dela v hmeljniku, razun da se od vetra poderti koli sopet postavijo, in če mladíce na kakem kolu doli zderčijo, jih vzdigniti in privezati. Malo pred obiro hmelja popadli koli se ne postavljajo več pokonci, privežejo se na bližnje kole s slamnato povozo.

Hmeljove mladíke dobra jéd.

Spomladi, ko se hmeljovi štori odgrinjajo, se pokaže veliko odraslikov, enacih krompirjevim cimam. Te cime, dokler so še bele, dajo kuhane in z oljem in jesihom zabeljene, prijetno jéd, ki se zôve hmeljeva solata. Nekteri pa jih več obrajtajo, ako so napravljene kot špargeljni.

Grobanje hmelja.

Če v več kot dvé leti starem hmeljniku kak štor pogíne, se pleše z grebenicami zapolnijo, kar se takole zgodí: Ob času postavljanja kolov se tudi na prazen kraj kol postavi.

Ob ovezovanju hmelja naj pustí delavec pri treh okoli pleše stoječih štoréh po eno mladíko več kot drugod, namreč nar daljši na tléh ležati. Kadar te tri mladíke toliko dolgo odženejo, da do praznega kola in še nekoliko čez sežejo, se od vsacega štora do praznega kola 8 pavcov globoka grapa napravi, mladíkam od tal tako dalječ, kar jih pod zemljo pride, perje poščiplje, jih v grape položí, zaspè, zahodi in veršiče h kolu priveže.

Take grebenice rodijo že pervo leto, obilo korenik napravijo, in drugo leto od starih štorov odrezane se same dobro obnašajo. Prevelike medprostore je treba znovega s sadikami zasaditi. Namesto drazega in zamudnega okopavanja hmeljnikov se znajo preorati. Za to delo se ima pa drevó posebne naredbe. (Dalje sledí.)

O zadevah poslov.

(Dalje.)

Še hujši je pa za tako deklè, ktero v mesto priděši prec v pošteni hiši službe ne dobí in nesrečno kakšni zvodníci v kremplje pade. Take babure, kterih je po mestih dokaj, oderajo ubogo z mestom celò neznano deklè, goljufajo revše za njegove krajcarje, in dostikrat jo — ko dušne prodajavke — s sladkimi besedami pregovorijo, ako je deklè zalo, da začne s svojo lepoto barantati, ali v kakošno službo stopiti, kjer duša in telo pod zlo gréste.

Res je, da je že marsiktero zalo kmečko deklè po ti grešni poti h kakošni imenitnosti prišlo in v mestu gospodinja postalo; zatorej tudi sto in sto druzih mika po ravno ti poti hoditi, ako ravno — stoterim spodletí!

Po tem ovinku, v kterem smo vidili, da se dosto ženskih poslov v mestih že pogubí, preden v službo stopijo, se vernemo k napakam nazaj, ki v službah pokvarjajo posle zlasti ženskega spôla.

Ti gospodinja! ki se pri svojih prijatlicah pritožuješ, da te tvoj posel goljufa, kadar ga na terg pošiljaš, in da ti skrivé jedila iz hrama krade, ker ti stradati in o nar hujši zimi v merzli kamrici pod slabo odejo spati mora, da se te male ure, ktere mu za počitek privošiš, komaj ogreti zamore, med tem ko tvoj pès ali mačka nar boljši grizljeje od tvoje mize dobivata in noč in dan pri pêči ali clo na tvoji postelji počivata in lenobo paseta — povej: kdo je po tem takem vzrok, da se nar boljši posel v tvoji službi pokvari in spridi? ako mu okoljšine ne pripusté ali če ga je sram, da bi pred časom tvojo hišo zapustil.

In ti gospodinja! ki svojega posla za nar manjši pregrešek ali nerodnost z nar hujšimi in sirovšimi besedami psuješ, ali ga clo silovito napadaš, da mu ni mogoče več ko kakih 14 dní pri tebi ostati, — jeli, ti si tega že navajena, in zaslužka ti tudi ni treba plačevati, ker je vsak posel vesel, da še zdrav iz tvojih krempljev pride in raji svoje kervavo zaslužene krajcarje ti na vesti pustí. Nazadnje že več posla ne dobiš, ker se te vsak kot vraga bojí; le še kakošno iz kmetov v mesto se zgubivši deklè se bo na limance tistih babúr, ktere za vsacega pôsla, ki ti ga pripeljejo, dvajsetico dobivajo, vjelo in o sili v tvojo službo stopilo.

In ti gospodinja! se pritožuješ, da opornega in neubogljivega posla imaš, ki ti vse nasproti dela, res si milovanja vredna, ako ne veš od kod ta opornost pride! Pazi pazi le bolj na svojega moža in posla: znabiti da

ne bode teško zapaziti: od kod in zakaj. Se vé, dekla se obnaša za gospodinjo, ako glavarja hiše v žaklju ima.

In ti gospodinja! v tvoji hiši ni duha ne sluha dobrega gospodarstva, vse gré narobe; pa vendar čez druge ljudí vedno jezik brusiš in jih priča posla hudo opravljaš in obrekuješ, da se pošten posel sramuje te dalje poslušati! Zakaj nek se serdiš in togotiš, ako tvoj posel včasih drugi keršenci kaj od tvojega hišovanja pové, ker le skuša tebe — gospodinjo — posnemovati in opravljati se le od tebe učí!

In ti gospodinja! ki brez hišnega prijatla živetí ne moreš, se čudiš, da ljudjé to vedó in te zato opravljajo, — in vendar si svojo keršenco za povernico svoje skrivnosti izvolila; kako zamoreš le misliti, da bo ona, ki vé vse tvoje malopridne skrivnosti, le po pervem prepíru s taboj še molčala, ker ti sama sebi nič zamolčati in skrivati ne moreš.

In ti gospodar! kteremu noben pripomoček predrag in preslab ni, da bi svoje hotljive namene dosegel, — ti si svojega strežeta že tako dobro izuril, da ti v vsih takih rečéh le predobro postreže in tvoje vošila skorej prekosí; — ti se čudiš, da on s tabo že ko s tovaršem ravná in vsakibart tudi svoj delež imeti hoče! Ali nisi tistemu lovcu enak, kteri je sokola navadil golobe loviti, in ki je po dokončanem lovu mu tudi golobovo bedro privošil!

Mnogo izgledov bi lahko še omenili, pokazati pot, iz ktere saj deloma spačenost poslov izvíra; ali čmu še več odkrivati, ker smo prepričani, da že omenjeni izgledi močno podpirajo resnico našega mnenja o napakah poslov. (Konec sledí.)

Starozgodovinski pomenki.

D. I. M.
(Deo invicto Mithrae)
IN. HONOREM. DOMVS. DIVIN. EPIVS.
ARIMINENSIS. FILIVS.

(Eichhorns Beitr. II. 74.)

Razložil Davorin Terstenjak.

(Iz rokopisa: »Kdo so bili Noričani in Panonci, Kelti ali Slovenci?«)

Indičko in parzičko basnoslovje (mythus) je obojno iz ednega stebla zrastlo. Pozneje sta se ločila v dvé veji z nasprotnim listjem in sadjem. Indička veja je zrastla v naturo in zemljo, in zato je indičko basnoslovje častje nature (kult nature), parzičko pa je segnulo v nebesa, in torej je parzičko basnoslovje častje luči, častje svetlobe (kult luči, kult svetlobe). Slavenski narod je gotovo pred tem ločenjem iz srednje Azie se v Europo preselil, ker se v slavenskem basnoslovji razun indičkih življev tudi čisti parzički najdejo — mythičko protislovje od svetlobe in tème. Zato piše učeni Rosenkranz *(Naturreligion IX.)*: „Was die historische Stellung betrifft, so scheint mir die slavische Religion als Dienst des Lichtes die nächste Beziehung auf die parsische zu haben“, in visokoučeni nepristrani Jakob Grimm *(Deutsche Myth. pag. 549)*: „Einen durchdringenden idealischen Unterschied zwischen gutem und bösem Geiste kennt die deutshe Götterlehre nicht. Der slavische Glaube stellt einen weissen und schwarzen Gott aus Belbog und Černobog“. Tudi Šafařik *(Geschichte der slav. Spr. u. Lit. pag. 13)* je to spoznal, in pa verli poljski zgodovinoslovec Naruszewicz *(Hist. narod. polsk. II. 26)*.

V indičkem basnoslovju je bilo solncu božja čast skazana, ki je bilo kakor varh nebeški moljeno *(Vollmer pag. 1461)*. Velí pa se v indičkem jeziku solnce Surja, in naša zora (zura) lepo opomeni na indičko srodnost. Da je pri noričkih in panonskih Slovencih solnce ravno pod imenom Surja časteno bilo, to poterdi toliko lastnih imén na rimskoslovenskih kamnih: Surus, Surianus, Sura, Surella, ktera v latinsko prestavljena se najdejo v imenih Aurellianus, Aurora, Aurella [1]).

Indička Surja je imela več priimen, med kterimi je vendar dvanajst nar imenitniših. Tako na priklad se je velela: Aditja perva stvar (prima creatura, das Urlicht) in po tem priimenu so obljubile imena pri starih Slovencih Adiatullus [2]), ktera večkrat na kamnih najdemo, potem Arka, to je, jarko solnce; nar imenitniše priime pa je bilo Mitra, kar po imenoslovju pomeni solnce in prijatel.

Pri Parziancih se je častje Mitrata posebno izobrazilo, pozneje so se skrivnosti v njega častje vpeljale, ktere so dovelj smešne bile. Predalječ bi nas peljalo, da bi hotli o njih tukej govoriti; — kteri se hoče bolje v njih podučiti, naj bere izverstno delo: „Mythrasgeheimnisse von Sell“. Učeni so mislili, da je Mitra izvirni parsičko solnčno častje, ali to ni res. Učeni Meiners je v svojem spisu: „de variis Persarum religionis conversationibus“ dokazal, da častenje Mitrata v Perzii ni pred Aleksandrom velikim vpeljano bilo, in da njegove skrivnosti niso ne v Perzii nastale, ne ondi vpeljane bile.

Tudi to je laž, kar so neki učeni terdili, da so Mitratovo častenje Rimljani v Norikum in Panonio prinesli. Oni so že njegovo častenje v Noriku najšli in rimski pisatelji so v noričkem Belenu (Belbogu) spoznali ravnoličnost s častjem Mitrovim. Saj so isti Rimljani, kakor Plutarh *(Pomp. tom. III. pag. 454.)* terdi, to častenje še komaj ob času Pompeja v Rimu vpeljali, kteri je to véro v mali Azii, ko je ciličke gusare (Pirate) pobojeval, pervokrat spoznal.

Iz predstoječega napisa se vidi, kakor se tudi na drugih kamnih na Štajerskem in Koroškem večkrat posvečenje bogu solncu najde, da je okoli starega Viruna, kjer je po Eichhornu kamen najden bil, poseben tempel Mitratov stal. V čast bogu solnčnemu, kterega ni nobeno drugo božanstvo premagati moglo, in ki je odtod priime invictus (nepremagan, nepremagljiv) imel, kakor bog tème se tudi najde na kamnih rimskoslovenskih ko nepremagljiv bog „invictus Deus Chartus“ (Čart, Črt), ker tudi njega ni mogoče preovladati, — in v čast svetlih svetih nebés (in honorem domus divini) je Epi Ariminenski ti spomenik postaviti dal. Po véri starih Slovencov še dnešnji radi molijo: „Svetli Bog nam pomagaj in njegova sveta nebesa“. Čudovitno je, da se na tem napisu najde imé Ariminensis. Ahriman je bil Perziancom to, kar severnim Slovencom Černobog. Imé parzičkega Arimana še najdemo na drugem kamnu sicer malo po latinski obliki popačeno Ariomanus Terti fil. *(Ankershofen Gesch. v. Kärnt. V. 574.)* Že v svojem prejšnem sostavku „Jarmogio Augusto Sacrum“ sem dokazal, da je pri severnih Slavjanih bilo solnčno častje v običaju, in da je narvišje božanstvo svetlobe imelo priime Svetovit, to je: invictus Deus — Mythras.

(Dalje sledí.)

Novičar iz slovenskih krajev.

Iz Celja. Novica, ktero smo lani kot govorico naznanili, namreč da je cesarska vlada Novoceljsko grajšino bila nakupila, vojaško izrejališče ondi napraviti, se je letos vresničila. Lepo poslopje in 48 oralov okoljnega zemljiša je za 124,000 gold. lastnina deržavina postalo. Ker pa nakupljeno poslopje, akoravno veliko in prostorno, kakoršno je zdaj, vendar ni popolnama pripravno za hranilišče vojaškim potrebam name-

[1]) Muhar Gesch. d. Steyerm. I. 375. — [2]) Ravno tisti, pag. 385.

njeno, je cesarska vlada za razne prenaredbe tega grada, in za prizidanja novih pristav še 190,000 gold. odločila. Imenovala se bode ta naprava: drugo hranilišče za mlajšce (zweites Kadetten-Institut.) Pripravlja se že mnogo razniga gradiva za prihodnjo stavitev, ktera se bo še to pomlad pričela. J. Š.

Novičar iz mnogih krajev.

Kakor se v Dunajskih časnikih bere, je presvitli cesar potovanje v Benetke na prijetniši čas do konca prihodnjega mesca odložil; iz Benetk gré v Išel. — Nabera za Dunajsko cerkev se je na Dunaji dosihmal narasla čez 460.268 fl. in 165 cekinov. — Ni res, da bi bilo nar višji armadno poveljništvo vojakom prepovedalo se vdeležiti milošnje za omenjeno cerkev; le v nekem primerljeju je bilo izrečeno, da so c. k. vojaki svojo vdanost Njih veličanstvu že tako živo razodeli, da tega novega naznanjenja treba ni. — C. k. ministerski ukaz od 15. t. m. zapové, da §. 12 v letu 1851 15. maja razglašenega predpisa za vkvartiranje vojakov, ki govorí od delitve povračíla, veljá le za take poslopja, ktere, naj že bojo lastna hiša srenje ali pa najeta, so tako velike, da se zamore nar manj 50 pešcov ali pa 15 konjikov z ravno toliko konji vkvartirati; k temu prostoru v hiši se pa ne smejo prištevati stanovanja oficirjev, magacini, stražnice itd. — Sliši se, da po novi postavi za učitelje, se bojo le tisti za pripravljance (preparande) jemali, ki so pervo in drugo leto realne šole skoz in skoz dobro doveršili. V učiteljskih učilnicah se bojo preparandi pervo leto učili keršanski nauk in cerkveno povestnico, občno in posebno metodiko, znanstvo domovíne, nemški jezik, računstvo, lepopisje, godbo, instrumentalno muziko, ritualno petje, geometriško oblikoslovje in telesne vaje (Turnen); — v drugem letu pride: občno detovodstvo z dušoslovjem, vaja v prostih govorih, praktična geometria in obertnijsko risanje, kmetijstvo, sadjoreja in telesna vaja. — Pomenki katoljških škofov v zborih Dunajskih so v natis djani; oni bojo podlaga sklepom v prihodnjih zborih. — Za c. k. vradnike pride zastran penzij (penzijonov) nova postava; bere se, da se bo penzija tako rajtala: številka 45 (kot sploh nar dalji čas službe) se vzame povsod za podlago prerajta; ti številki se došteje število službinih let vradnika; znesek po ti doštevi se pošteva (multiplicira) s plačo, ki jo vradnik ima, in od tako dobljenega zneska se zadnji dvé ničli izbrišete; ostanek je znesek penzije. — Po vsih časnikih se zagotovlja, da se bo turško-rusovska razpartija z lepo poravnala, ker je nek sultan pri volji vse spolniti, kar Rus terja, ki z 100.000 vojaki in 170 topovi v južni Rusii pripravljen stojí; scer ima na černem morju rusovska vlada 13 velicih bark, 8 fregat, 6 korvet in več manjšega brodovja; če se pa barke, ki ste jih angleška in francoska vlada tjè pripravile, doštejejo turškim, je vsih skupej 17 velkih bark, 16 fregat, 17 korvet in 11 druzega manjšega brodovja. Cesar Napoleon je nek že ukazal francoskim barkam se podati v Toulon nazaj. — Iz granice Černogorske se „narod. novín.“ piše, da je Omer-paša naznanil konsulom v Skadru, da sultanova obljuba zadeva samo Černogoro, ne pa Berda, kjer hoče, berž ko vreme dopustí, iznovega bitko začeti (?). Sodnija Berdska je dva sina Štefana Gjičina in štiri druge Berdčane, ki so se izdajstva svoje domovíne vkrivičili, ustreliti dala; tudi v Černogori jih bo več k smerti obsojenih, ki so se očitno izdajstva vdeležili. — Berž po velikonočnih praznicih bojo zaperli velko cerkev v Parizu, jo okinčati za kronanje Napoleona.

Zmes.

Kako sodi Wellington brezimne pisače.

Nekteri ljudje, ki ne morejo svojemu bližnjemu očitno škodovati, ga zalezujejo po poti tihotapstva in napadajo ga zavratno. V to versto ljudí, ktere le strast vodi, se štejejo vsi obrekovavci z besedo in s pismi, kterih cvet pa so brezimni pisači, kterih, svoje hudobne samopridne namene doseči, ni sram besede bližnjega zvijati po svojem, brezvestno prevračati resnico, in podtikati besedam in djanju druzih ljudí gerdobo svojega serca. Celemu svetu dobro znani general Wellington, ki je na svetu marsikaj skusil, je derhal tacih brezimnih pisačev takole sodil: „Nar malopridniši početje, kterega se človek sploh ukrivičiti zamore, je: pisati brezimno pismo v hudobnem namenu, — delo to ni človeka, ampak delo je satana.“ (Die niedrigste Handlung, der sich überhaupt ein Mensch schuldig machen kann, ist: einen anonymen Brief in böser Absicht zu schreiben; nicht eines Menschen Werk ist es, sondern des Satans). Iz zares poterdí to tudi skušnja Gorenska.

Klepec.

(Konec.)

Nastane teka pokotanje,
Nastane glasen šum orožja,
I krik in stok potere ljute.
Odpró se širno grajska vrata
Pa v čas nesrečen turskej vojski.
Zajmó s prijatli tudi vrage,
I Hasan-agovih tovaršev
Le malo v Bosno drago dojde.
Postasta zid i dvor jim pare,
V gomilah tam ležijo gostih,
Med njími vodja grajske straže,
Pazabil tamkej v grenki smerti
Kar je naročil Hasan-aga
Gredé iz grada v boj junaški. —

Al kje ostaja lepa Zlata?
Kaj se zmagvavcem ne prikaže?
V medlevcah težkih so jo našli.
Nerad se va-njo duh poverne.

Potem ko tretji dan zasije,
So deli kneza Radoslava
Solzami grenkimi plakaje
K slovečim dedom v tiho rako.
Snubačem duri so odperli.

Do leta dan žaluje deva,
Lepoto v černo tugo skriva,
Nad rako otca milo plače;
Al ko je leto tek končalo,
I čas vesele svatbe dojde,
Je bila s smertjo poročena,
I k otcu v rako tiho djana.
Mladeneč pa, rešitelj dragi,
Ki deklica je za-nj gorela,
Ki ji je otca zdaj osvetil,
Na vojsko ide spet kervavo.
Al zdaj povsod nje duh ga spremlja.
Nadušen njega čudne sile,
Vse huje zdaj po Turcih kleplje
Nesmertno slavo nabiraje
Ponos slovenski, silni Klepec. *Podgorski.*

Zahvala.

G. Valentinu Lečnik-u v Podkraju: Za spako telečje glave in dlačno kepo, ki ste ju poslali živinozdravniški učilnici, se zahvalimo lepo, in ker se nadjamo, da bi nam utegnili večkrat kaj pošiljati, Vam bomo pošiljali vse še sledeče dele „živinozdravstva“ v spoznanje, da ste nam s poslanim dobro vstregli.

Vodstvo podkov. in živ. učilnice v Ljubljani.

Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*